

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 21. februára 2012 v Bratislave, v trestnej veci proti obvinenému **M. B.**, pre trestný čin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. **o dovolaní obvineného podanom prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. C. L.** proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 5. apríla 2011, sp. zn. 2 To 16/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **M. B.** **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 23. februára 2011, sp. zn. 2 T 89/2010 bol obvinený **M. B.** uznaný za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 5. októbra 2009 okolo 10.00 hod. v byte svojej matky **M. B.** na X. poschodí v obytnom dome číslo X. na ulici J. v T. chytil do rúk syna svojej sestry **K. B.** – maloletého **P. B.**, nar. X. so slovami: „Pozrite, ja ho vyhodím z okna, v tomto byte nebude!“ a šiel s ním smerom k balkónovým dverám, pričom sa následne podarilo matke obžalovaného **M. B.** vytrhnúť maloletého z rúk obžalovaného, čím u **M. B.** a u sestry obžalovaného a matky maloletého **P. B.**, poškodenej **K. B.** vzbudil dôvodnú obavu o život a zdravie maloletého **P. B.**.

Za to mu bol podľa 360 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. c/ Tr. zák., § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 18 /osemnásť/ mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. ho súd na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste uložený obžalovanému rozsudkom Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 2 T 72/2010, zo dňa 8. decembra 2010 (správne má byť uvedené z 2. novembra 2010) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 7 To/73/2010, zo dňa 8. decembra 2010, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 8. decembra 2010 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia, na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. V ostatných častiach uvedené rozsudky zostávajú nezmenené.

Podľa § 73 ods. 2 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. súd obžalovanému uložil ochranné ústavné psychiatrické liečenie.

Na podklade odvolania obvineného proti prvostupňovému rozsudku Krajský súd v Nitre uznesením z 5. apríla 2011, sp. zn. 2 To 16/2011, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Proti vyššie uvedenému uzneseniu krajského súdu podal **obvinený M. B.** písomným podaním **z 30. novembra 2011** (doručenom súdu prvého stupňa 2. decembra 2011) **prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. C. L. dovolanie.**

Dovolateľ sa ním domáhal zrušenia uznesenia Krajského súdu v Nitre s tým, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa podané dovolanie opiera, zrušil aj jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Topoľčany a prikázal tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Pochybenie okresného súdu, ako aj krajského súdu vidí v nesprávnom právnom posúdení skutku, ktorého následkom bol aj nesprávny výrok ohľadne uloženého súhrnného

trestu odňatia slobody. Obvinený svojím konaním nenaplnil všetky znaky skutkovej podstaty prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., pretože ani v priebehu konania na súde prvého stupňa, ani odvolacieho konania, nebola preukázaná subjektívna stránka trestného činu, konkrétne úmysel páchatel'a spáchať tento trestný čin.

Poukázal na znalecký posudok MUDr. Z. L. a MUDr. E. Ž. č. 02/2010, v ktorom sa uvádza, že od detstva trpí organickým poškodením mozgu – ľahkou mozgovou dysfunkciou. Toto ochorenie je trvalé, nemenné a jeho dôsledkom má sklon k agresivite a neočakávaným výbuchom hnevu. Navyše v záverečnej časti je konštatované, že jeho rozpoznávacie schopnosti boli mierne znížené, avšak ovládacie schopnosti boli znížené v podstatnej miere. Súd mal preto jeho konanie vyhodnotiť ako konanie nepričetnej osoby, ktorá pre duševnú poruchu v čase spáchania činu nemohla ovládať svoje konanie, teda nebol trestne zodpovedný.

Na základe vykonaného dokazovania nebolo preukázané, aby sa dopustil trestného činu v zmysle podanej obžaloby a súd ho mal podľa § 285 písm. b/ Tr. por. spod obžaloby oslobodiť.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Topoľčany a poškodenej K. B..

Prokurátorka okresnej prokuratúry k podanému dovolaniu uviedla, že sa nestotožňuje s názorom obvineného a jeho obhajcu, hoci je pravdou, že zo znaleckého posudku v súvislosti s duševným stavom obvineného vyplýva, že rozpoznávací i ovládacia zložka jeho schopností boli v čase spáchania skutku viac, či menej znížené. Žiadna z týchto schopností nebola úplne vymiznutá, preto nemožno u obvineného konštatovať nepričetnosť. Nie každá psychická choroba a nie každé zníženie ovládacích a rozpoznávacích schopností páchatel'a je súčasne nepričetnosťou.

Navrhla preto, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného M. B. podané prostredníctvom obhajkyne JUDr. C. L. bez preskúmania odmietol, pretože nebol naplnený dôvod dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ani žiadny iný dôvod.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu však dospel k záveru, že dovolateľom namietaný dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade splnený nebol.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i/).

Z vyššie citovaného ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. **vyplýva, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu, teda nepreskúmava ani neúplnosť skutkových zistení ani nesprávne hodnotenie dôkazov a podobne.** Rozsah jeho prieskumnej povinnosti je vždy vymedzený len dovolacím dôvodom, pre ktorý je dovolanie podané. Prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho dôsledne vychádza zo zásady, že trestné konanie je založené na princípe dvojinstančnosti. Dovolanie ani prostredníctvom tohto dovolacieho dôvodu nenahradzuje riadne opravné prostriedky, ani iné mimoriadne opravné prostriedky, ktorých uplatnením možno riešiť niektoré nedostatky v skutkových zisteniach. **Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, teda či sú právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.** Na podklade tohto dovolacieho dôvodu teda nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 5 Tr. por., ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov podľa § 2 ods. 6 Tr. por., pretože

to sú otázky upravené normami procesného práva a nie hmotným právom. Tento záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd, kde nemožno znovu vytvárať, či zásadne meniť skutkové zistenia. Právna úprava spôsobu rozhodovania najvyššieho súdu predpokladá, že v tomto konaní nebude dokazovanie vykonané vôbec alebo len celkom výnimočne v značne obmedzenom rozsahu a zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní (§ 379 ods. 2 Tr. por.).

V rámci tohto dovolacieho dôvodu je teda vylúčené uplatňovanie námietok proti skutkovým zisteniam pre ich nesprávnosť alebo neúplnosť, či už v dôsledku nevykonania potrebného dokazovania alebo nesprávneho hodnotenia dôkazov. Vo vzťahu k zistenému skutku možno namietat iba to, že tento mal byť posúdený ako iný trestný čin, resp. že skutok nevykazuje znaky žiadneho trestného činu.

Skutkové zistenia a preskúmavanie ich správnosti je vecou prvostupňového a odvolacieho súdneho konania, nie konania o dovolaní, pretože dovolací súd ex lege nemá právo skúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku a tento meniť.

Dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok v zmysle tohto ustanovenia, je určené k náprave právnych pochybení vo veci samej, pokiaľ tieto pochybenia spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva, nie však z hľadiska procesných predpisov. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že išlo o iný trestný čin.

Najvyšší súd vychádza z toho, že tento dovolací dôvod súvisí s nesprávnou aplikáciou zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu na zistený skutkový stav, ktorým je dovolací súd viazaný, prípadne nesprávnej aplikácie iných noriem hmotného práva. Dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. len z toho hľadiska, **či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu.**

Podstatou správnej právnej kvalifikácie teda je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný

(podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie citovaného dovolacieho dôvodu.

Podľa § 360 ods. 1 Tr. zák. kto sa inému vyhráza smrťou, ťažkou ujmom na zdraví alebo inou ťažkou ujmom takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.

Podľa § 360 ods. 2 Tr. zák. odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a/ závažnejším spôsobom konania,

b/ na chránenej osobe,

c/ preto, aby inému zmaril alebo sťažil uplatnenie jeho základných práv a slobôd,

d/ z osobitného motívu, alebo

e/ verejne.

Podľa § 17 Tr. zák. pre trestnosť činu spáchaného fyzickou osobou treba úmyselné zavinenie, ak tento zákon výslovne neustanovuje, že stačí zavinenie z nedbanlivosti.

Podľa § 15 Tr. zák. je trestný čin spáchaný **úmyselne**, ak páchatel

a/ chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo

b/ vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený.

Podľa § 18 Tr. zák. na prit'azujúcu okolnosť alebo na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, sa prihliadne, ak ide o

a/ ťažší následok, aj vtedy, keď ho páchatel zavinil z nedbanlivosti, ak tento zákon nevyžaduje aj v tomto prípade zavinenie úmyselné, alebo

b/ inú skutočnosť, aj vtedy, keď o nej páchatel nevedel, hoci o nej vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol, ak tento zákon nevyžaduje, aby o nej páchatel vedel.

K úmyselnej forme zavinenia je potrebné uviesť, že trestný čin môže byť spáchaný v podobe priameho úmyslu (§ 15 písm. a/ Tr. zák.) alebo nepriameho úmyslu (§ 15 písm. b/ Tr. zák.). V prípade trestného činu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Tr. zák. ide o úmyselný trestný čin, pri ktorom z hľadiska zavinenia stačí aj nepriamy úmysel. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 18 Tr. zák. sa však na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby (§ 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák.), **prihliadne, ak ide o ťažší následok, aj vtedy, keď ho páchatel' zavinił z nedbanlivosti**, ak tento zákon nevyžaduje aj v tomto prípade zavinenie úmyselné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd konštatuje, že v posudzovanej trestnej veci vyššie uvedený dovolací dôvod (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.) nebol naplnený, pretože skutková veta tak, ako bola ustálená, obsahuje všetky zákonné znaky trestného činu, z ktorého bol obvinený M. B. právoplatne uznaný za vinného a jeho konanie bolo správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Zistený skutkový stav bol správne právne kvalifikovaný, pretože obvinený svojím konaním naplnil všetky zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák.

K „nepříčetnosti“ dovolací súd uvádza, že z právneho hľadiska sa ňou rozumie stav, keď tento pre duševnú poruchu v čase spáchania činu nemôže rozpoznať, že jeho konanie je pre spoločnosť nebezpečné alebo nemôže svoje konanie ovládať. Na vyvodenie záveru, že osoba nie je pre nepříčetnosť trestne zodpovedná, postačuje, ak **úplne chýba aspoň jedna z uvedených schopností**.

Nepříčetnosť ako jedna z okolností vylučujúcich trestnú zodpovednosť je okolnosť skutková, nie právna, a dovolací súd ju nie je oprávnený skúmať, ani meniť.

Od nepříčetnosti je potrebné odlišovať **stav zmenšenej príčetnosti, kedy je v dôsledku duševnej poruchy znížená rozpoznávací alebo ovládacia schopnosť**.

MUDr. Z. L. a MUDr. E. Ž., znalkyne z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvie psychiatrie, v znaleckom posudku konštatovali, že obvinený mal v čase spáchania skutku rozpoznávací schopnosti mierne znížené, ale ovládacie schopnosti boli znížené v podstatnej

miere. Je schopný chápať zmysel trestného konania, jeho kontakt s realitou je čiastočne narušený, ale nie zaniknutý. Navyše na hlavnom pojednávaní MUDr. E. Ž. uviedla, že tieto schopnosti boli síce znížené, a to v podstatnej miere (t. j. nejde o ľahké zníženie posudzovaných schopností, ale toto zníženie má istý forénzny význam), ale neboli zaniknuté.

Stav zmenšenej pričetnosti nie je dôvodom na vylúčenie trestnej zodpovednosti, ale má za následok osobitný postup voči páchatel'ovi (§ 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zák., § 40 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., § 73 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák.).

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade splnený nebol, a preto vo veci rozhodol na neverejnom zasadnutí spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 21. februára 2012

JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Ivančíková